

ІСТОРІОГРАФІЯ, ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА СПЕЦІАЛЬНІ ІСТОРИЧНІ ДИСЦИПЛІНИ

УДК 273.13 (0.044) : 271 «1765/1767»

ЛИСТУВАННЯ ОТЦЯ ІРАКЛІЯ КОСТЕЦЬКОГО ІЗ ФУНДАТОРОМ УМАНЬСЬКОГО ВАСИЛІАНСЬКОГО МОНАСТИРЯ (1765-1767 рр.)

Юрій Стецук

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Україна, 82100, м. Дрогобич, вул. Зарічна, 20
e-mail: stetsyk_u_o@ukr.net

Для проведення просопографічних досліджень визначних представників василіанського чернецтва вагоме значення посідає огляд їх листування як із церковними ієрархами, так і світськими доброчинцями. При текстологічному аналізі змісту листів маємо можливість не тільки детальніше ознайомитися із обставинами фундації Уманського василіанського монастиря, але й пізнати та оцінити вагомий внесок окремих постатей у цей процес.

Розглядувані постаті – отець Іраклій Костецький, як перший настоятель Уманської обителі, та Францішек Салезій Потоцький, як фундатор цього монастиря, були об'єктом вивчення у дослідників монастиря, подій гайдамаччини на Уманщині та біографістиці Василіанського Чину [1; 2; 3; 4; 6; 7]. Однак, у цих розвідках не приділялося окремої уваги огляду листування, як одного із джерел, до більш глибокого вивчення особистості отця Іраклія Костецького.

У даній статті ставимо собі за мету визначити основні питання, які обговорювалися у взаємному листуванні настоятеля із фундатором обителі й які окреслюють коло їх інтересів і життєвих орієнтирів.

Під час опрацювання вхідної документації монастирської канцелярії Уманського василіанського осередку вдалося віднайти й опрацювати взаємне листування о. Іраклія Костецького із фундатором цієї обителі Францішком Салезієм Потоцьким (надалі фундатор). Зокрема листи, які відправлялися та надходили до монастиря вписувалися до окремої книги. Відповідно маємо справу із копіями

цих листів. Нам вдалося виявити тільки незначну кількість листів, які було зафіксовано в Уманській монастирській канцелярії: два листи-прохання о. Іраклія Костецького до фундатора (від 08.02.1766 р. та 23.04.1767 р.) та два листи-відповіді фундатора (від 19.10.1765 р. та лютий 1766 р.) [5]. У них згадано і про інші листи, які не зафіксовані у чернечій канцелярській документації, які очевидно варто шукати у приватній документації магната Францішка Салезія Потоцького.

Передусім, нас цікавить постать першого настоятеля новоутвореного Уманського василіанського монастиря о. Іраклія Костецького, який переймався проблемами організації духовного життя чернецтва, освітньою працею та матеріальним забезпеченням обителі. Тож зупинимось передусім на огляді біографічних відомостей про о. Іраклія, світське ім'я – Ілля, син Теодора й Анастасії. Народився у 1721 р. на теренах Перемишльської землі. У світському житті здобув філософську освіту. Вступив до чернецтва 13.09.1748 р. у Почаєві, де після року навчання у новіціаті 13.09.1749 р. склав чернечі обіти професа (чистоти, убогості, послуху) та відправлений до Гощі, будучи впродовж року професором риторики. Звідтіля скерований до Піддубців для виконання обов'язків прокуратора. Згодом відправлений на теологічні студії до Віленської папської семінарії, де навчався чотири роки (1750-1754 рр.). По завершенні навчання повернувся на територію Святопокровської провінції й отримав у 1755 р. ієрейські священня із рук Луцького владики та відправлений до Гощі для виконання обов'язків профе-

сора риторики та поетики, префекта школи, проповідника по неділях і святах. Згодом призначений місіонером у Кременці, де пробув два роки. Потім переїхав до Замостя, будучи ігуменом і місіонером упродовж шести років (1758-1764 рр.). За його врядування активно провадилася розбудова обителі у Замості, пожвавилася душпастирська праця (у цей час відбулося 22 місії) серед мирян (у тому числі і серед римо-католиків) Холмської єпархії та Брацлавщини. Один рік був ігуменом Теремовлянського монастиря та підніс значення цієї обителі до центру студій для чернецтва. За його участю було засновано монастир василіан у Христінополі. Із новою фундацією монастиря в Умані у 1765 р. призначений ігуменом обителі та ректором василіанського колегіуму. Організував при Уманському монастирі місіонерський осередок, який поширював унійні ідеї на Київщині, за що й загинув мученицькою смертю 21.06.1768 р. під час нападу гайдамаків на Умань [3, с. 35-36].

Тож зупинимось докладніше на огляді основних питань, які обговорювалися у взаємному листуванні настоятеля із фундатором обителі: прохання для чернецтва, школи та господарства. Монахи, які прибули до Умані у кількості 8 осіб, відчували гостру потребу у богослужбовій і проповідницькій літературі, книгах для співу, церковних ризах та інших церковних речах (вина, світла), трапезної білизни, кухонного посуду та провіанту для харчування (зокрема риби на період постів), годиннику для регламентації аскетичного укладу життя та богослужінь.

На початках отці-місіонери проводили тільки невеличкі приватні місії, проповідуючи по найближчих костелах і церквах, оскільки не мали ані коней, ані воза та, тим більше, службової охорони для поїздок у віддалені місії. На прохання о. Іраклія фундатор надав відповідний транспорт та охорону і завдяки цьому місіонери, під головуванням настоятеля, проводили багатолюдні народні місії не тільки на Уманщині, але й на Смілянщині та Чернігівщині. У відданій місіонерській праці василіан також підтримувала церковна ієрархія: київський унійний митрополит Феліціан Володкович (помер 1778 р. в Уманському монастирі) та його помічник львівський владика Лев Шептицький, які адресували свої листи-підтримки та духовних настанов до о. Іраклія Костецького [5].

Особливу увагу настоятель приділяв вирішенню невідкладних питань, які виникали у зв'язку із започаткуванням шкіл як для світської молоді, так і для чернецтва. Передусім назріла проблема переповненості шкіл студентами, які не мали помешкання. З цією метою Потоцький видав спочатку звернення до мешканців Умані щоб розбудовували свої помешкання для зведення квартир студентам і піклувалися про ремонт болотистих доріг, долучалися до побудови мостів і підтримували їх у належному стані. Із зростанням кожного року чисельності студентів прийнято рішення про побудову нового великого шкільного будинку. Окремо розглядалося питання про створення безпеки для студентської молоді, яка могла зазнавати нападів від євреїв і козаків. Резолюцією фундатора охорона студентів прирівнювалася до того ж рівня, що й для панства [5].

Фундатор, засновуючи обитель, передбачав можливість провадження монастирського господарства, яке мало забезпечувати насельників харчами. Для цього Потоцький записав для Уманського монастиря села Гереженівку та Маньківку. Однак, на початках ці володіння не були чітко окреслені та відповідно василіани не могли ними користатися. Зокрема, настоятель скаржився фундатору, що у с. Гереженівка недостатньо поля для організації фільварку, сіножаті використовують селяни із довколишніх сіл, місцеві ліси спустошуються та вивозяться, посіяно гречку та просо на орендованому селянському полі, орендатор корчми отримує значні прибутки від вирубки лісу, однак приміщення корчми, пивниці, шпихліра, льоху потребують перебудови. Для створення монастирського фільварку в Гереженівці виникла необхідність побудувати господарських приміщень: шопи, стайні, обори тощо. Для вирішення цього питання фундатор видав для свого комісара (економа) Барчиковського розпорядження про визначення монастирських землеволондінь у селах Гереженівка та Маньківка, річний прибуток з яких згодом становив п'ять тисяч злотих [5].

Таким чином, наполеглива та віддана праця о. Іраклія Костецького спричинилася до організації духовного, освітнього та господарського життя в Уманському василіанському монастирі. Завдяки листам-проханням вдалося вирішити нагальні питання для чернецтва, студентства та місцевої людності.

[копія листа фундатора Францішка Салезія Потоцького
до о. Іраклія Костецького ректора Уманського монастиря,
19.10.1765 р., Тартаків]

**Kopia listu J[aśnie] W[ielmożnego] fundatora do J[ego]m[ość] X[siądza] Kosteckiego rektora
klasztoru Humańskiego**

Przewielebnym w Bogu M[ości] Xięże superiorze i dobrodzieju. Ządania W[ielmożnego] M[ość] Pana w przyłączonych mi punktach wyrażone odsełam podług i tegoż samego życzenia J[ego]m[ość] Panu Barczykowskiemu kommissarzowi dla zupełnego ułatwienia i co by desiderant obmyślenia. Z tą zaś posyłam ornat. Dawniej odesłana jest bielizna stołowa i naczynie kuchenne zaś mieli porobić w hamarni Brahiłowskiej wszystko to do tego czasu dojsć musiało. Z okazji odprawującego się nabożeństwa W[iel]m[ożnych] Panów w kościele farnym przyszła mi uwaga, jeżeli lud zprostoty swojej nie będzie brał ztąd jakowego wstrętu nie mogąc bydź tak nagle oświeceni. Co przezorności W[ielmożnego] M[ości] Pana oddaję zdami się żeby lepiej te nabożeństwo w cerkwi odprawiać która jest poblizsza polecam mnie S[więtym] modlitwom zostając z wszelkim szacunkiem i obserwancyą.

die 19 X-bris 1765
szczerzo zycziwy
z Tartakowa

W[ielmożnego] M[ość] Pana dobrodzieja
i sługa najniższy Fr[anciszek] S[alezy] Potocki
W[ojew]oda Ziemi Kijow[skiej]

2-do

de desiderijs do J[aśnie] W[ielmożnego] fundatora podanych od J[ego]m[ości] Xiędza Kosteckiego z rezolucyą fundatorską et de copijs variar[um] literar[um]. Desideria nowej fundacyi do respektu i decyzji J[aśnie] W[ielmożnego] Pana i dobrodzieja z Humania die 7 9-bris 1765 Anno.

Desideria status rezydencyi zakonnej

1-mo. Ponieważ zakonnika zastałem już ośmiu przeto dla regularnej obserwancyi nabożeństwa i choru zwyczajnego potrzebne byłyby xięgi choralne, tak też i do zakrystyi aparaty, swiatło, wino i inne requisita jako też i dla dyspozycyi czasu i regularności jakowej zegarek.

2-do. Dla X[siądzow] Missionarzow ksiąg do nauk potrzebnych i lubo X[siądz]y missyonarze już stanęli jednak dla nie sposobności czasu nie zaczynamy missyi ale prywatnie gdzie tylko można po cerkwiach nauki i w kościele kazania gdzie teraz i nabożeństwo swoje odprawujemy, miewamy w czas zaś dalszy aby swój wózek i konie mieć mogli z zaleceniem przydania konwoju i sufficyencyi gdzie będą odprawiać najpokorniej dopraszamy się.

3-tio. Tudzież i przełożony miejsca ile z początku aby miał czym do kąd wyjechać o też pańską szcudroblivość zabrze.

Rezolucya ad 1-mum, 2-dum et 3-tium na te desideria w tych trzech punktach wyrażone wyszło już dyspozycya.

4-to. Na post teraz adwentowy i przyszły wielki o rybę prosimy.

Ad 4-tum mają staw w Gredzenowce i Mańkową więc łatwa sufficiencyum na post.

Status szkół

1-mo. Tak nad spodzianie zaraz z początku pomnażają się szkoły, tak studenci nie mają się gdzie i mieścić, więc obywatele dla swegoż profiłu aby przybudować prędzej chcieli i starali się jakowe w siebie stancye dla studentów, potrzebny jest przykaz zwierzchności, student zaś w błotnistą drogę pod gury aby lepszy miał przechod potrzebne są schody i kładki na złych przeprawach tak że aby ich zbyt nie zdzierali od stancyi gospodarze a przeto nie od strączali od szkół.

Ad 1-mum każdy z mieszkancow w miescie Humanu będzie się starał dla swego zysku i profiłu, o przybudowanie stancyi, trudno zaś tego rozkazywać, zwłaszcza i sami dla zysku będą się starali wybudować stancye dla studentow i wygody po drogach błotnistych czynić gdy będą widzilli dla siebie profił.

2-do. Aby studenci bezpieczenstwo swoje mieć mogli y zwierzchnosci wzejtąd jeśliby się im jakowa od kogo krzywda działa osobliwie od żydów albo jakowa zaczepka od kozaków. Student zaś zawsze będzie wrygorze i karności.

Ad 2-dum. Bespieczenstwo dla studentow zawsze takie jakby i dla W[ielmożnego] M[ość] Panstwa.

3-tio. Nad spodzianie w tym roku i zaraz z początku pomnożyła się liczba studentów na sto kilka dziesiąt a codziennie przybywa więcej i professorowie aż do filozofji uczą tylko dla szczupłości ad presens szkół mieście się nie mogą zacząć na wiosnę potrzebne będzie wystawienie onych ile że się więcej na rok przyszły spodziewać trzeba studentów.

Ad 3-tium. Raptow nie trudno rzeczy robić, ale gdy przybywa studentow to w dalszym czasie i szkoły rozprzestrzenia się.

Status wsi Gredzenowki

1-mo. Wieś Gredzenowka na fundacyą z szcudroblivej łaski pańskiej naznaczona innemi w blizkoscii osadami ściśniona i nie ograniczona. Sianożęci skąpo a pola nie na folwark niema nawet z poddaństwa kilku na

słobode poszło bo zewsząd byli zpędzani i niedopuszczani do koszenia trawy. Sianożęci zaś przez J Pana Geometrę do Gredzenowki oznaczone zkoszone są od ludzi z Dobrowody, Pikowca, Dmytruszek i innych w okolicy mieszkających.

Ad 1-mum. Ratione Gredzenowki zaszła już odemnie dyspozycya do J[ego]m[ości] Pana Barczykowskiego kommissarza.

2-dum. Lasy także do tej wsi oznaczone pustoszą i drzewo wywożą do wsiów Babanki, Dobrowody, Gredziowej, Dzwirek i do innych okolicznych które nim nam z łaski pańskiej będą przyznane spustoszą wywozieniem. Zasiewu na wiosne mało co było bo pola na dwor nie było i niema tylko na uproszonym ludzkim prosa i hreczki posiano i teraz na zimę mało co posiano bo tylko podobnie na uproszonym polu chłopskim.

Ad 2-dum. Lasu dosyć jest w Gredzenowce prawie więcej jak w Humaniu ale po gospodarnemu robić, po całym lesie nie rąbać, ale wjednem miejscie, i tak wjednym miejscu nim wyrąba się wdruhim las wyrosnie a gdyby po całym lesie rąbał niechybnie w prędkim by czasie nie stało go. Zaczyn przez to aręda nie powinna upadać, owszem choć by aręda stroche chybilec, loć można sobie czynszu aukciorować pomiarkować kto na jakim gróncie siedzi. Pola sobie przyczynie dni robocizny więcej wyznaczyć, i tak wolno iak swoją własnością jak chcieć dysponować a zapewne za gospodarstwem dobrym nie tylko tej importancyi 3 900 zł. uczyni ale i więcej przysposobi się.

2-do. Aręda kurczemna na dwa tysiące ustanowiona tym sposobem że arędarz do tych czas jako mając z lasow do Winnicy swojej wiele chciał i mógł drzewa wywieźć i na wiele kotłów chcieć robić wolność teraz zaś zewsząd strzeżony i nie tak do lasow dopuszczany przy tym karczmy ani winnicy, szpiechlerza, ani lochu porządnych nie mając bo te funditus stawie potrzeba nowe nie ochybnie następuje deces jako też i teraz arędarz nie chciał brać i niema kontraktu do tych czas i wczesnie wypowiada arędę że trzymać niechce na przyszły rok w tej kwocie zll. 2 000. A że w roku 1762 tej wsie intrata wyprowadzona była na zll. poll. 3 900 teraz cale tej importancyi nie dojdzie.

3-tio. Folwarku w Gredzenowce żadnego, ani chałupki niema i tego nie podobna temi 12 dniami z ludzmi wybudować ile że do zbierania kresceńcy siana, i reparacji grobli robocizną oszczędzać trzeba, do kupionej zaś zakonnym groszem chałupki potrzeba dworku, szopy, stajenki, obory i innych przybudynków, grodenia, czego ta wieś wybudować nie wystarczy jeżeli łaska pańska nie opatrzy pomocą i nas swoją szcudrobliwą fundatorską w tych początkach i żądaniach nie wesprze protekcyą [5].

Додаток II

**[лист-прохання до фундатора від о. Іраклія Костецького
ректора Уманського монастиря,
08.02.1766 р., Умань]**

**Desideria do J[aśnie] W[ielmożnego] fundatora przez J[egomości] X[siądza] Kosteckiego Rektora
Humańskiego 1766 Die 8 Februarij podane z rezolucyą**

1-mo. Przypomnienie I[ch] m[ości] P[anu] kommissarzowi rezolucyi pańskich wyrażonych ad marigines na pierwsze desideria aby wzięty skutek.

2-do. Ksiąg choralnych i książek missionarskich choć tylko co potrzebniejszych radbym teraz kupić ubi vendunt łaski fundatorskiej J[aśnie] W[ielmożnego] Pana Dobr[odzieja] zebrać o sposób.

3-tio. Oratorium nowo rigowane praeter requisita altaris z kawałek materyi na antipedia, firanki et c[etera] desiderant.

4-to. O wsparcie w czasie komissyi dekretem wyznaczonej.

Rezolucya na te dwa punkta wyżej wyrażono, że już zaszła dyspozycya [5].

Додаток III

**[копія листа фундатора до о. Іраклія Костецького
ректора Уманського монастиря, лютий 1766 р.]
Kopia listu fundatorskiego do J[ego]m[ości] X[siądza] Kosteckiego rektora**

Przewielebny w Bogu M[ości] Dobrodzieju!

Na żądanie W[ielmożnego] M[ości] Pana Dobrodzieja w liście wyrażone rezolucyi teraz dadć nie mogę ale zaraz pisałem do J[ego]m[ości] Pana Barczykowskiego komissarza mego aby mi w tym zupełną dał informacyą a zwłaszcza gdy i czas teraz zimowy do pomiarkowania tego nie pozwoli za odebraniem tedy od niego onej zechć dogodzić W[ielmożnego] M[ości] Panow żądaniu i finalnie na wiosnę pomiarkować abyście już zupełnie sua portione kontentowali się a teraz oddaję mie W[ielmożnego] M[ości] Pana Dobrodzieja świętobliwym modlitwom i piszę się plena observantia.

W[ielmożnego] M[ości] Pana Dobrodzieja
zycziwy i sługa najniższy

Fr[anciszek] Sal[ezy] Potocki W[ojew]oda Z[iemi] Kijow[skiej]

Przewielebnemu w Bogu J[ego]m[ości] X[siądzu] Kosteckiemu Rektorowi Kollegium Humańskiego W[ielmożnego] O[jcow] Bazylianow M[ości] P[ana] Dobr[odzieja] w Humaniu [5].

**[копія листа о. Іраклія Костецького до фундатора, 23.04.1767 р., Умань]
Kopia listu J[egomość] X[sią]dza Kosteckiego
do J[aśnie] W[ielmożnego] fundatora
Die 23 Apr[ilis] 1767 pisanego z Humania**

W czasie swięt ręce i serce do Boga wznosząc z bracią zakonną przez błagalne na ołtarzu ofiary zebraliśmy dobroci Boskiej winszując w duchu, usty zaś i serdecznym zycząc westeknieniem J[aśnie] W[ielmożnym] Fundatoróm naszym aby J[ego]m[ość] in suo marmore indelebiles vitae longerae qui amplices non merit smierci zwyciężia Chrystus zapisał rubro sanguinae annos et paenes cruces Illmae Domus cum sua omnes złożył i oddał bene dictiones Commissionis Metropolitt[ionis] dekretu kopią includo ale aktu tego jeszcze nie approbował i nie podpisał metropolitanus i wtym czasie już szósty raz do niego mil tam i sam bo powlekę się do Radomyśla i jeżeli więcej będzie nami kręcić to musimy i appellować niema z nas krzywdy a wsparcie i teraz miał i ma w całej Ukrainie wszak tam nikt nie powstał więcej, oprócz panskiej J[aśnie] W[ielmożnego] Pana Dobrodzieja fundacyi nas misyonarzów na zgładzenie takiego pozemu, niech tylko Bog łaskawy J[aśnie] W[ielmożny]ch Fundatorom i Dobrodziejom naszym tyle dusz leących na zgubę zatrzymanie przyczyta do zasług i nagrody doczesnej i wiecznej. Alubo continuo prawie ten lud i kraj pograniczny ratujemy, jednak i o swoim nie zapominamy gdyż i teraz u tym czasie czterech więzy po wsiach różnych wysłałem po Humańszczyźnie na nauki i katechyzmy nawet i przez święta tamże bawią dla tych że nauk chcielibyśmy i formalną mieć misją ale konfirmacyi czekamy przez dekret approbationis alias do tych czas nam i niepozwalano formalnej nawet J[aśnie] W[ielmożny] J[egomości] X[siądz] Wołodkowicz choc deklarował, jednak actenus nie wydał suos facultates. Reliqua zaś desideria osobno in memoriali wyrażone składaam znajpokorniejszą pod stopy fundatorskie prośbą i tych slady po million catując przepraszam że przedłużone zawsze pisanie moje, ale niech i te punkta wyrażają moje woła jak jestem i zycię a Deo omnia innumera semper ad aras.

J[aśnie] W[ielmożny]ch Fundatorow Dobrodziejów
nie ustanny Bogomolca Heraclius et cetera [5].

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА:

1. Захарченко Р. Костецький Гераклій // Енциклопедія історії України: Т. 5: Кон-Кю / Редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. К.: В-во «Наукова думка», 2008. 568 с.: іл. URL: http://www.history.org.ua/?termin=Kostetskiy_G
2. Кривошея І. Уманський василіанський монастир (1765-1834). Умань: ПП Жовтий, 2009. 28 с.
3. Стецик Ю. Професори та магістри Уманського василіанського колегіумі (1765-1767 рр.): життєвий шлях до педагогічної праці // Емінак: науковий щоквартальник.

2016. № 1 (13) (січень-березень). Т. I. С. 32-37.

4. Християнська Церква в Умані кінця XVIII – початку XX століття: монографія / Кузнець Т.В., Кривошея І.І., Скус О.В. Умань: ВПЦ «Візаві», 2012. 148 с.
5. Biblioteka Jagiellońska w Krakowie, rkps.4502 Rękopis klasztorny XX Bazylianów Humańskich. (bez paginacji).
6. Lorens B. Bazylianie prowincji koronnej w latach 1743-1780. Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2014. 560 s.
7. Wołyniak (Giżycki J.) O bazylianach w Humanii // Przewodnik Naukowy i Literacki. 1899. R. 27. S. 1148-1149.

Стецик Юрій Листування отця Іраклія Костецького із фундатором Уманського василіанського монастиря (1765-1767 рр.)

Розглянуто листування як джерело просопографічного дослідження. Представлено головні життєві етапи формування аскетичного профілю отця Іраклія Костецького: новіціат, складення чернечих обітів професа, теологічні студії, ієрейські свячення, педагогічна, місіонерська й адміністративна праця. Визначено основні питання, які обговорювалися у взаємному листуванні: організація духовного життя чернецтва, освітньої праці та матеріальних засад для утримання обителі. Подано джерелознавчий огляд книги реєстрації вхідної документації монастирської канцелярії. Запроваджено до наукового обігу два листи-прохання та два листи-відповіді з відповідними розпорядженнями.

Ключові слова: лист-прохання, лист-відповідь, просопографія, профес, студент, фундатор, отець

Стецык Юрий Переписка отца Ираклия Костецкого с основателем Уманского василіанского монастыря (1765-1767 гг.)

Рассмотрена переписка как источник просопографического исследования. Представлены основные жизненные этапы формирования аскетического профиля отца Ираклия Костецкого: послушничество, составление монашеских обетов професа, теологические студии, рукоположение в священники, педагогическая, миссионерская и административная работа. Определены основные вопросы, которые обсуждались во взаимной переписке: организация духовной жизни монашества, образовательного труда и материальных основ для содержания обители. Подан источниковедческий обзор книги регистрации входящей документации монастырской канцелярии. Введено в научный оборот два письма-просьбы и два письма-ответы с соответствующими предписаниями.

Ключевые слова: письмо-просьба, письмо-ответ, просопография, профес, студент, основатель, отец

Stetsyk Yuriy The correspondence of the father Irakli Kostetsky with the founder of the Basilian Monastery in Uman (1765-1767)

The correspondence as a source of prosopographic research is considered. The main life stages of the formation of the ascetic profile of the father of Irakli Kosteci are presented: novitiate, monastic vows of the profess, theological studies, ordination in priest, pedagogical, missionary and administrative works. The basic questions which were discussed in mutual correspondence were determined: the organization of the spiritual life of monasticism, the educational work and material foundations for the maintenance of the monastery. A source-study review of the book of registration of the entrance documentation of the monastery

office was submitted. Two letters-request and two letters-answer with the relevant instructions were introduced for scientific circulation.

For conducting of the prosopography researches of prominent representatives of the Basilian monasticism the review of their correspondence with the church hierarchs and secular benefactors. In the textual analysis of the content of the letters, we have the opportunity not only to become more familiar with the circumstances of the foundation of the Basilian monastery in Uman, but also to know and appreciate the significant contribution of individual figures in this process. Considered figures of father Irakliy Kosteckiy, as the first rector of the monastery in Uman, and Francishek Salezi Pototsky, as the founder of this monastery, were the object of study at the monastery researchers, the events of Haidamachchyna in the Uman region and biographies. However, these intelligence did not pay particular attention to the review of correspondence as one of the sources for a deeper study of the identity of father Irakli Kostecki. While working out the book of registration of the incoming documentation of the office of the Basilian monastery in Uman, it was possible to find and work out mutual correspondence about. Irakli Kostetsky with the founder of this monastery Francishek Salezii Potocki.

Keywords: letter-request, letter-answer, prosopography, profess, student, founder, father

Рецензенти:

Кривошея Іг.І., к.і.н., професор

Тробські Мацей, доктор габілітований, професор

Надійшла до редакції 14.09.2017 р.